

**ВЪТРЕШНИ ПРАВИЛА ЗА УСТАНОВЯВАНЕ,
ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ И САНКЦИОНИРАНЕ НА ПЛАГИАТСТВОТО**

ГЛАВА ПЪРВА

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ И ДЕФИНИЦИЯ

Чл. 1. С тези Вътрешни правила се уреждат процедурите за установяване, предотвратяване и санкциониране на случаите на плагиатство в Националната художествена академия (НХА), извършени от студенти, докторанти и преподаватели.

(2) За плагиатство по смисъла на настоящите Вътрешни правила се приема всяко присвояване на чуждо визуално произведение или текст, в цялост или на същесвени елементи от тях, които деецът обявява за свои собствени, като посочва себе си за действителен автор или не посочва използвания източник или имената на действителния/-те автор/-и.

(3) Плагиатството включва всяко присвояване по смисъла на ал. 1, в това число включването му в презентация, писмен изпит, курсова работа, дипломна работа, публикация, научен труд и всякакви други форми, присъщи на учебния процес в НХА.

(4) За плагиатство по смисъла на чл. 1 се счита и:

1. Перифразирането на чужди идеи и включването им като авторски, без посочване на източника;
2. Използването на различни модификации на софтуер за изкуствен интелект, без това да се посочва изрично, или възлагането на трети лица на разработването или изпълнението на писмени или визуални учебни и научни работи.
3. Използване на специализирани сайтове без позоваване и посочване на източника.
4. Фалшифицирането на данни от изследвания, експерименти, анализи и/или наблюдения, както и позоваването на неверни твърдения.
5. Други действия, които обективно показват, че студентът, докторантът или преподавателят не е автор на съответното визуално произведение или текст.

(5) Плагиатството може да бъде извършено:

1. Умишлено – когато деецът съзнателно е присвоил чуждо визуално произведение или текст, обявил ги е за свои собствени, като е посочил себе си за действителен автор или не е посочил използвания източник или имената на действителния автор.
2. Поради небрежност – когато деецът несъзнателно, поради незнание, недостатъчен опит или информираност е допуснал присвояване на чуждо визуално произведение или текст, които е обявил за свои собствени, посочил е себе си за действителен автор или не е посочил използвания източник или имената на действителния автор

(б) Деецът носи отговорност по реда на настоящите Вътрешни правила според формата на вината по ал. 5 и при отчитане на нейната тежест.

ГЛАВА ВТОРА

ОТГОВОРНОСТ НА СТУДЕНТИ И ДОКТОРАНТИ

Чл. 2. В началото на учебната година всички студенти в ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“ и докторантите трябва да бъдат информирани, че техните учебни и научни задачи подлежат на проверка за плагиатство, включително и чрез специализиран софтуер, когато това е приложимо.

(2) Информацията по ал. 1 се предоставя от преподавателите и научните ръководители.

Чл. 3. Студентите и докторантите са длъжни да потърсят консултация с преподавател или друг представител на учебното заведение във всички случаи, когато не са сигурни, че познават характеристиките на плагиатството или техниките на цитиране и позоваване.

Чл. 4. Преподавателите и научните ръководители инструктират студентите, съответно докторантите, за начините за използване и позоваване на източници, референтни техники, цитиране, изработване на библиографии и други способности за предотвратяване на плагиатство.

(2) Инструкциите по ал. 1 се предоставят на студентите и докторантите в хода на обучението по преценка на преподавателя или научния ръководител в писмен или устен вид.

(3) При установяване на неумишлено плагиатство по определението на чл. 1, ал. 5, т. 2 преподавателите и научните ръководители отправят препоръки за отстраняването му в писмен вид.

Чл. 5. Преподавателите и научните ръководители оценяват работата на студентите, съответно на докторантите, включително и за идентифициране на плагиатство, като за това могат да използват и специализиран софтуер, когато това е приложимо.

(2) За установяване на съвпадения преподавателите и научните ръководители използват специализиран софтуер, посочен от НХА.

(3) При използването на специализирания софтуер по ал. 2 за идентифициране на съвпадения преподавателите и научните ръководители не са длъжни да се ограничават единствено и само до доклада, генериран от съответната програма. Те могат да установят и посочат и плагиатство/съвпадение, което не е установено в генерирания доклад, както и да отхвърлят установено от софтуера съвпадение, като го оценят от гледна точка на формата на вината, степента и тежестта на нарушението.

Чл. 6. Ако при проверка на учебна или научна работа преподавателят или научният ръководител установи умишлено плагиатство, трябва ясно да посочи това в мотиви към оценката, като

идентифицира неправилно цитираните или реферирани части, както и източниците, които не са посочени, а са използвани.

(2) Ако при проверка на учебна или научна работа преподавателят или научният ръководител установи неумишлено плагиатство, за което вече са направени препоръки за отстраняване по реда на чл. 4, ал. 3, същото се счита за умишлено.

Чл. 7. При установяване на плагиатство по реда на чл. 6 преподавателят или научният ръководител подава писмен доклад до Катедрения съвет.

(2) Всяко твърдение за плагиатство следва да бъде придружено от документи, удостоверяващи източниците на плагиатство, които могат да бъдат идентифицирани. Текстовете или визуалният материал с плагиатство трябва да бъдат ясно посочени.

(3) Катедреният съвет разглежда доклада на свое първо заседание, следващо датата на подаването му.

(4) С мотивирано решение, с което установява плагиатството и изразява съгласието си с подадения доклад, Катедреният съвет изпраща преписката до Факултетната комисия по качеството (ФКК).

Чл. 8. На свое първо заседание, следващо датата на получаване на преписката по чл. 7, ФКК разглежда докладвания случай на плагиатство.

(2) С мотивирано решение ФКК изпраща преписката до Факултетния съвет с препоръка за налагане или не на наказание по реда на чл. 116, ал. 7, т. 1 във връзка с ал. 8 и 9 от Правилника за дейността на НХА, съответно чл. 122, т. 3.

(3) Решението на ФКК се съобщава на заинтересованото лице в срок до 3 (три) дни от датата на издаването му. Решението може да бъде обжалвано в 14-дневен срок от получаването му пред Етичната комисия с копие до Факултетния съвет.

Чл. 9. Етичната комисия разглежда и жалби на заинтересованите лица срещу решението на ФКК.

(2) При разглеждане на жалби и сигнали, свързани с плагиатство, включително и такива, подадени от външни за НХА заинтересовани лица, Етичната комисия прилага Етичния кодекс на НХА.

ГЛАВА ТРЕТА

ОТГОВОРНОСТ НА АКАДЕМИЧИЯ СЪСТАВ

Чл. 11. Всеки кандидатстващ за заемане на академична длъжност, при подаване на документи, се запознава с настоящите Вътрешни правила, което удостоверява с подписване на декларация по образец.

Чл. 12. За всеки отделен случай членовете на научното жури извършват проверка за плагиатство, включително и чрез използване на специализиран софтуер, когато това е приложимо.

(2) Установеното плагиатство в подадени документи за участие в конкурс за заемане на академична длъжност се счита за умишлено и не подлежи на коригиране по реда на чл. 4, ал. 3 чрез препоръка на научното жури.

Чл. 13. Ако при проверка на подадените документи и материали научното жури установи плагиатство, трябва ясно да посочи това в мотиви към оценката, като идентифицира неправилно цитираните или реферирани части, както и източниците, които не са посочени, а използвани.

(2) Всяко твърдение за плагиатство следва да бъде придружено от документи, удостоверяващи източниците на плагиатство, които могат да бъдат идентифицирани. Текстовете или визуалният материал с плагиатство трябва да бъдат ясно посочени.

Чл. 14. При установяване на плагиатство научното жури подава доклад до Научния съвет. Докладът съдържа мотивирано решение на научното жури с предложения за отстраняване от конкурса.

(2) При установяване на плагиатство и подаване на доклад до Научния съвет сроковете по съответния конкурс спират до произнасянето на научния съвет

(2) Докладът по ал. 1 едновременно с подаването до Научния съвет се изпраща и на заинтересованата страна.

(3) Заинтересованата страна може да обжалва мотивираното решение по ал. 1 в 7-дневен срок пред Научния съвет.

Чл. 15. На свое първо заседание след изтичането на срока по чл. 14, ал. 3, Научният съвет разглежда доклада, като взема под внимание и мотивите в подадената жалба, ако има такава.

(2) Научният съвет се произнася с мотивирано решение, с което възприема или не мотивите и предложенията на научното жури.

Чл. 16. При установяване на плагиатство в научни текстове, публикации или визуални произведения на хабилитирани или нехабилитирани преподаватели в НХА, всяко заинтересовано лице може да подаде сигнал до Научния съвет на НХА.

(2) На свое първо заседание след подаване на сигнал Научният съвет го разглежда и се произнася с мотивирано решение.

(3) Ако установи плагиатство, Научният съвет е длъжен да докладва преписката пред Академичния съвет на НХА и след гласуване на решение, ако е необходимо, да подготви документи до Етичната комисия към министъра на образованието по реда на Закона за висшето образование.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

САНКЦИИ

Чл. 18. За установено плагиатство от студенти в ОКС „магистър“ и ОКС „бакалавър“ се налага санкцията „отстраняване“ по реда на чл. 116, ал. 7, т. 1 от Правилника за дейността на НХА.

Чл. 19. За установено плагиатство от докторанти се налагат санкции „отстраняване за определен срок или окончателно от Националната художествена академия“ и по реда на чл. 122, т. 3 от Правилника за дейността на НХА.

Чл. 20. При първо нарушение от студенти в ОКС „магистър“ и ОКС „бакалавър“ или докторанти, по преценка на преподавателя или научния ръководител, могат се налагат наказания:

т. 1. Забележка;

т. 2. Предупреждение за отстраняване.

(2) Санкциите по ал. 1 се налагат със заповед на декана.

Чл. 21. За установено плагиатство от член на академичния състав се прилага ред, установен в Закона за висшето образование и настройщите Вътрешни правила.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§1 Контрол по спазването и изпълнението на задълженията по настоящите Вътрешни правила се възлага на заместник-ректора по учебна и научна дейност, акредитация и качество на обучението.

§2 За преписките относно установено плагиатство от хабилитирани или нехабилитирани преподаватели в НХА заместник-ректорът по учебна и научна дейност, акредитация и качество на обучението информира ректора на НХА.

§3 Настоящите Вътрешни правила са приети от Академичния съвет на заседание от 19.02.2026 г.